

Bemærkninger til lovforslaget

1. Som et led i det langsigtede mål for at tilvejebringe en erhvervsretlig lovgivning til regulering af forholdene for udøvelse af erhvervsmæssig virksomhed, fremsættes dette forslag til lov om erhvervsdrivende fonde. Forslaget må ses i sammenhæng med forslag til lov om fonde og visse foreninger fremsat af justitsministeren og forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven og andre skattelove (Beskatning af fonde og visse foreninger) fremsat af skatteministeren. Som også anført i bemærkningerne til sidstnævnte lovforslag forberedes for tiden i industriministeriet lovgivning om andelsforeninger, kommanditselskaber og interessentskaber m.v.

2. Forslaget svarer med enkelte ændringer til det lovudkast, der er indeholdt i betænkning nr. 970/1982 om fonde og det private lovforslag, der blev fremsat i folketinget den 28. januar 1983. (Folketingstidende 1982-83, sp. 6961). Under folketingsbehandlingen af det fremsatte lovforslag den 4. marts 1983 blev det foreslået, at man søgte gennemført en lov om registrering af fonde. Forslag til lov herom blev fremsat den 13. april 1983 og blev med visse ændringer vedtaget af folketinget den 26. maj 1983. Fondsregistreringen er nu afsluttet, og det fremgår heraf, at de erhvervsdrivende fonde udgør en i kapitalmæssig henseende betydningsfuld del af fondene.

I overensstemmelse med anmodninger fra folketingets erhvervsudvalg og visse organisationer er de henvisninger til lovudkastet om fonde, som fandtes i det oprindelige lovudkast om erhvervsdrivende fonde, nu indarbejdet i lovforslaget. De væsentligste ændringer i forhold til lovudkastene i fondsudvalgets betænkning er:

- bestemmelsen om fortrinsret for familier til uddeling fra fonden er udeladt,
- bestemmelsen om en aldersgrænse for bestyrelsesmedlemmer er udgået,
- bestemmelsen om, at stifteren og dennes nærtstående ikke må udgøre flertallet i bestyrelsen, er udgået
- og industriministeren er blevet bemyndiget til at fastsætte vederlag til bestyrelsesmedlemmer.

Envidere er der - ligeledes efter anmodning - udformet en bestemmelse om revisionspåtegning i overensstemmelse med aktieselskabslovens regel herom, ligesom det foreslås at ophæve § 1, stk. 5, i aktieselskabsloven og den tilsvarende bestemmelse i anpartsselskabsloven.

Lovforslaget bygger på fondsudvalgets flertalsindstilling. Man har således ikke fulgt mindretalene om henholdsvis indskrænkning af koncerndefinitionen og udvidelse af arbejdstagernes deltagelse i bestyrelsesmøder.

3. Der er om de erhvervsdrivende fonde fremskaffet statistiske oplysninger gennem den registrering, der er sket i henhold til lov nr. 213 af 31. maj 1983 om registrering af fonde.

Ved denne lov pålagdes fonde, legater, stiftelser og selvejende institutioner - under ét kaldet fonde - inden den 1. oktober 1983 at indgive anmeldelse til fondsregistret. Undtaget for registreringspligten var fonde med en egenkapital under 50.000 kr. og fonde, der i medfør af lovgivningen allerede er undergivet offentligt tilsyn. Anmeldelse er sket ved, at fondene har udfyldt anmeldelsesblanketter med oplysninger om bl.a. fondens formål og en række regnskabsoplysninger for de seneste 2 år. Anmeldelserne er blevet EDB-registreret og er derefter i samarbejde med Danmarks Statistik gjort til genstand for en statistisk undersøgelse.

Denne undersøgelse drejer sig om de i alt 8.852 fonde, der var EDB-registreret pr. 1. januar 1984. Undersøgelsen har bekræftet antagelser om, at fondsdannelserne i de seneste år har været stigende, at dette ikke mindst gælder for erhvervsdrivende fonde, og at de erhvervsdrivende fonde råder over betydelige formuer.

Af de 8.852 registrerede fonde angav 1.132, at de var direkte erhvervsdrivende eller havde en bestemmende indflydelse på en erhvervsdrivende virksomhed, jfr. lovforslagets § 1. Disse 1.132 fonde ejede ifølge 1982-regnskaberne aktiver til en værdi af 18 mia kr. Erhvervsdrivende fonde udgør således i henseende til antal 12,8 pct. af de registrerede fonde, men råder over 62 pct. af den samlede aktivmasse. Undersøgelsen har endvidere bl.a.